

Sajtó és Tájékoztatás

Az Európai Unió Bírósága
87/13. sz. SAJTÓKÖZLEMÉNY
Luxembourg, 2013. július 11.

A főtanácsnok indítványa a C-199/12., C-200/12. és
C-201/12. sz. egyesített ügyekben
X, Y, Z kontra Minister voor Immigratie, Integratie en Asiel

Sharpston főtanácsnok szerint az uniós menedékjog értelmében a homoszexuális irányultságuk miatti üldöztetésre hivatkozó menedékkérők „meghatározott társadalmi csoportnak” minősülhetnek

A homoszexuális cselekményeknek a származási országban való büntethetősége ugyan önmagában nem valósít meg üldöztetést, a nemzeti hatóságoknak azonban vizsgálniuk kell, hogy az adott menedékkérő ki lehet-e téve ilyen üldöztetésnek

X, Y és Z Sierra Leone-i, ugandai és szenegáli állampolgárok. Mindhárom férfi homoszexuális, és Hollandiában kérelmeznek menekült jogállást arra hivatkozva, hogy megalapozottan félnek a szexuális irányultságuk miatti, származási országukban való üldöztetéstől. E tekintetben a homoszexuális cselekmények mindhárom országban bűncselekmények, és súlyos büntetésekhez vezethetnek: jelentős bírságok, szabadságvesztés, bizonyos esetben akár életfogytig tartóan.

Egy, a Genfi Egyezmény¹ rendelkezéseire hivatkozó európai irányelv² értelmében a harmadik ország olyan állampolgára, aki faji, illetőleg vallási okok, nemzeti hovatartozása, politikai meggyőződése, avagy meghatározott társadalmi csoporthoz való tartozása miatti üldöztetéstől való megalapozott félelme miatt az állampolgársága szerinti országon kívül tartózkodik, és nem tudja, vagy az üldöztetéstől való félelmében nem kívánja annak az országnak a védelmét igénybe venni, menekült jogállást kérelmezhet. Ebben az összefüggésben az ilyen üldöztetéseknek jellegüknél, illetve ismétlődésüknél fogva elegendően súlyosnak kell lenniük ahhoz, hogy az alapvető emberi jogokat súlyosan megsértsék.

Az ügyet végső fokon elbíráló holland Raad van State az irányelv rendelkezései értelmében vett menekült jogállás iránti kérelmeknek értékelésére vonatkozóan három kérdést terjeszt előzetes döntéshozatal céljából a Bíróság elé. A nemzeti bíróság arra vár választ a Bíróságtól, hogy a harmadik ország homoszexuális állampolgárai az irányelv szerinti meghatározott társadalmi csoportot jelentenek-e. Továbbá arra keresi a választ, hogy a nemzeti hatóságok hogyan értékeljék azt, hogy ennek kapcsán a homoszexuális cselekmények tekintetében mi minősül üldözésnek, és hogy megvalósítja-e az üldözést az, hogy e cselekmények a menedékkérő származási országában szabadságvesztéssel büntethető bűncselekménynek minősülnek.

A ma ismertetett indítványában Eleanor Sharpston főtanácsnok azt javasolja, hogy a Bíróság állapítsa meg először is, hogy a homoszexuális irányultsággal rendelkező menedékkérők a származási országbeli helyzetüktől függően az irányelv értelmében vett meghatározott társadalmi csoportnak minősülhetnek. Véleménye szerint az irányelv szövegéből kiderül, hogy az uniós jogalkotó a legtisztább jelét adta annak, hogy a szexuális irányultságon alapuló közös jellemzővel rendelkező személyek ténylegesen meghatározott társadalmi csoportnak minősülhetnek. Következésképpen a nemzeti bíróságnak kell értékelnie, hogy az ilyen csoport valamennyi

¹ A menekültek helyzetére vonatkozó egyezmény, amelyet 1951. július 28-án Genfben írtak alá (*Egyesült Nemzetek Szerződéseinek Tára* [1954.], 189. kötet, 150. o., 2545. sz.), és 1954. április 22-én lépett hatályba. Ezen egyezményt kiegészítette és módosította a menekültek helyzetére vonatkozó, 1967. január 31-i New York-i jegyzőkönyv, amely 1967. október 4-én lépett hatályba.

² A harmadik országok állampolgárainak, illetve a hontalan személyeknek menekültként vagy a más okból nemzetközi védelemre jogosultként való elismerésének feltételeiről és az e státuszok tartalmára vonatkozó minimumszabályokról szóló, 2004. április 29-i 2004/83/EK tanácsi irányelv (HL 2004. L 304., 12. o.; magyar nyelvű különkiadás 19. fejezet, 7. kötet, 96. o.).

menedékkérő származási országában „elkülöníthető identitással” rendelkezik-e, „mivel a csoportot az azt körülvevő társadalom másként kezeli”.

Sharpston főtanácsnok szerint önmagában az a tény, miszerint valamely cselekmény bűncselekménynek minősül, nem valósítja meg az irányelv szerinti üldöztetést. Sokkal inkább a hatáskörrel rendelkező nemzeti hatóságok feladata annak értékelése, hogy az adott menedékkérő ki lehet-e téve olyan cselekményeknek, amelyek jellegüknél, illetve ismétlődésüknél fogva elegendően súlyosak ahhoz, hogy az alapvető emberi jogokat súlyosan megsértsek, vagy különböző olyan intézkedések együttesének – beleértve az emberi jogok megsértését is –, amelyek elég súlyosak ahhoz, hogy a menedékkérőt hasonlóan érintsék. A menedékkérő származási országában fennálló körülmények fényében a nemzeti hatóságoknak figyelembe kell venniük az üldözés kockázatát és gyakoriságát, a rendszerint kiszabott szankció súlyosságát, és minden egyéb olyan intézkedést és társadalmi gyakorlatot, amelytől a menedékkérő ésszerűen félhet.

Végül annak értékelésével kapcsolatban, hogy üldözés-e a szexuális irányultság kinyilvánításának büntethetősége, a főtanácsnok azt az álláspontot képviseli, hogy az irányelv nem tesz különbséget a nyilvános vagy magánjellegű kinyilvánítás között. Ezenkívül a főtanácsnok szerint nem várható el a menedékkérőtől, hogy a származási országában való üldözés elkerülése érdekében visszafogja magát vagy titokban tartsa szexuális irányultságát. Továbbá úgy véli, hogy önkényességhez vezetne a személy szexuális irányultságának kifejezőmódjai közötti, vagy akár az olyan megnyilvánulások közötti különbségtétel, amelyek nem szexuális cselekmények vagy vonzalmat kifejező cselekmények. Végül amennyiben a származási országban az állítólagos üldözés egyaránt érinti a homoszexuálisokat és a heteroszexuálisokat, a nemzeti hatóságoknak kell megvizsgálniuk, hogy a menedékkérő különösen ki lehet-e téve olyan üldözési cselekményeknek vagy különböző olyan intézkedések együttesének, amelyek jellegüknél vagy ismétlődésüknél fogva elegendően súlyosak ahhoz, hogy az alapvető emberi jogokat súlyosan megsértsek.

EMLÉKEZTETŐ: A főtanácsnok indítványa nem köti a Bíróságot. A főtanácsnok feladata, hogy teljesen pártatlanul és függetlenül eljárva a rábízott ügy jogi megoldására vonatkozó javaslatot terjesszen a Bíróság elé. A Bíróság bírái most kezdik meg a tanácskozást a jelen ügyben. Az ítéletet későbbi időpontban hozzák meg.

EMLÉKEZTETŐ: Az előzetes döntéshozatali eljárás lehetővé teszi a tagállami bíróságok számára, hogy az előttük folyamatban lévő jogvita keretében az uniós jog értelmezésére vagy valamely uniós jogi aktus érvényességére vonatkozó kérdést terjesszenek a Bíróság elé. A Bíróság nem dönti el a tagállami bíróság előtti jogvitát. A nemzeti bíróság feladata, hogy az ügyet a Bíróság határozata alapján elbírálja. E határozat a tartalmilag hasonló kérdésben eljáró más nemzeti bíróságokat is köti.

A sajtó részére készített nem hivatalos kiadvány, amely nem köti a Bíróságot.

A kihirdetés napján az indítvány [teljes szövege](#) megtalálható a CURIA honlapon.

Sajtófelelős: Lehóczki Balázs ☎ (+352) 4303 5499